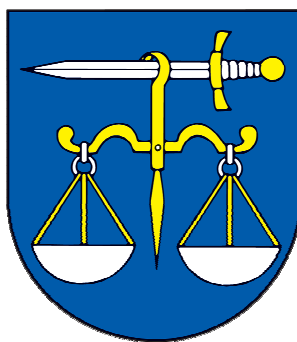

**PLÁN
ROZVOJA OBCE SPIŠSKÉ BYSTRÉ
NA ROKY 2015-2018**

Obsah:

ÚVOD	3
1 ANALÝZA PROSTREDIA OBCE	5
1.1 História a základné charakteristiky obce	5
1.2 Analýza externého prostredia	6
1.3 Analýza interného prostredia	7
1.3.1 Školstvo a vzdelávanie	7
1.3.2 Kultúra	8
1.3.3 Telesná kultúra, šport, turistika	8
1.3.4 Sociálne a zdravotnícke služby	8
1.3.5 Vodné zdroje, vodné toky	8
1.3.6 Odpadové vody, komunálny kvapalný odpad	8
1.3.7 Energetické hospodárstvo	9
1.3.8 Odpadové hospodárstvo	9
1.3.9 Doprava, cestné komunikácie	9
1.3.10 Technická infraštruktúra	9
1.3.11 Ochrana majetku, verejného poriadku a verejného záujmu	9
1.3.12 Marketing, budovanie imidžu	9
1.4 SWOT analýza	9
2 STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA OBCE	12
2.1 Vízia a poslanie obce	12
2.2 Strategické ciele a priority	13
3 AKČNÝ PROGRAM NA SPLNENIE CIEĽOV	14
3.1 Školstvo a vzdelávanie	14
3.2 Kultúra	14
3.3 Telesná kultúra, šport, turistika	14
3.4 Sociálne a zdravotnícke služby	15
3.5 Vodné zdroje, vodné toky	15
3.6 Odpadové vody, komunálny kvapalný odpad	15
3.7 Energetické hospodárstvo	15
3.8 Odpadové hospodárstvo	15
3.9 Doprava, cestné komunikácie	15
3.10 Technická infraštruktúra	16
3.11 Ochrana majetku, verejného poriadku a verejného záujmu	16
3.12 Marketing, budovanie imidžu	16
4 MANAŽOVANIE AKČNÉHO PROGRAMU	17
5 FINANČNÝ PLÁN	19
5.1 Potreba finančných zdrojov	19
5.2 Plánované zdroje financovania	20
ZÁVER	22

ÚVOD

Súčasný svet je charakterizovaný výrazným tempom zmien, globalizáciou, veľkou turbulenciou prostredia, viditeľnosťou dôsledkov rôznych udalostí i snahami o re-lokalizáciu v zmysle „mysli globálne, konaj lokálne“. Objavujú sa nové hrozby, ale prichádzajú aj nové príležitosti. Na všetky relevantné zmeny v externom a internom prostredí obce je potrebné dynamicky reagovať pre prospech jej najdôležitejších zákazníkov – občanov obce. Reakcia prinesie najväčší úžitok, keď bude zohľadnený širší kontext, kontext mikroregiónu „Pramene Hornádu a Čierneho Váhu“ regiónu – Prešovského samosprávneho kraja, štátu – Slovenskej republiky, či Európskej únie.

Plán rozvoja obce (ďalej PRO) Spišské Bystré na roky 2015-2018, ako strednodobý rozvojový dokument, vychádza z požiadavky obecného zastupiteľstva vypracovať dokument, ktorý by bol nosným vodiacim dokumentom pre napĺňanie vízie a dlhodobého poslania obce a zároveň východiskovým dokumentom pre stavbu ročných vykonávacích plánov na sledované roky, ako aj pri uplatňovaní partnerstva. Plán je aj aplikáciou Zákona č. 539/2008 Z.z. a Zákona č. 309/2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja na konkrétne podmienky obce Spišské Bystré a tiež podporným koncepčným materiálom pre získavanie finančných prostriedkov z verejných zdrojov európskych, štátnych a regionálnych. Plán nadväzuje na obdobné dokumenty vyšších celkov, najmä na Plán rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014-2020. Obecné zastupiteľstvo prerokovalo dňa 30.1.2015 „Prípravu plánu rozvoja na roky 2015-2018“ a schválilo tento záväzný dokument dňa 17.4.2015.

Cieľom vypracovaného dokumentu je analyticko-strategický pohľad na jestvujúci stav, odhad budúceho vývoja, príležitostí a rizík, stanovenie strategických cieľov rozvoja obce na plánovacie obdobie a určenie programov, ako sa k cieľom dopracovať, ako aj špecifikácia zdrojov, potrebných na realizáciu jednotlivých krokov. Rozvoj obce pritom chápeme v PRO v súlade s koncepciou a zásadami trvalo udržateľného rozvoja. Rozvoja cieleného, dlhodobého, komplexného a synergického, teda procesu ovplyvňujúceho podmienky a všetky aspekty života na všetkých úrovniach a smerujúci k funkčnému modelu spoločnosti, ktorý kvalitne uspokojuje biologické, materiálne, duchovné a sociálne potreby a záujmy ľudí, pričom výrazne obmedzuje ničiace podmienky života, nezaťažuje krajinu, rozumne využíva jej zdroje a chráni kultúrne a prírodné dedičstvo.

PRO obsahuje tieto časti:

- **Úvod**, ktorý zahŕňa nadväznosti a kontext prípravy dokumentu, ciele dokumentu a štruktúru dokumentu
- **Analytickú časť** (kapitola 1), ktorá zahŕňa históriu a základné charakteristiky obce (kap. 1.1), analýzu externého prostredia obce (kap. 1.2), najmä analýzu STEEP faktorov, analýzu interného prostredia obce (kap. 1.3) podľa jednotlivých vecných a funkčných oblastí (kap. 1.3.1 až 1.3.12) a SWOT analýzu (kap. 1.4), analýzu silných a slabých stránok, príležitostí a hrozieb a stanovenie indikátora pre rozvojovú stratégiu.
- **Strategickú časť** (kap. 2), ktorá zahŕňa víziu a poslanie obce (kap. 2.1), strategické ciele a priority strategického plánu a špecifické strategické ciele (kap. 2.2)
- **Programovú časť** (kap. 3), ktorá zahŕňa ciele a akčný plán v jednotlivých funkčných oblastiach (kap. 3.1 až 3.12)
- **Realizačnú časť** (kap.4), ktorá zahŕňa časový plán úloh pri naplňovaní akčného programu a spôsob hodnotenia plnenia jednotlivých opatrení

- **Finančnú časť** (kap. 5), ktorá zahŕňa finančný časový plán na jednotlivé roky sledovaného plánovacieho obdobia (kap. 5.1) a predpokladané zdroje financovania programových aktivít (kap. 5.2)
- **Záver**, v ktorom je navrhnutá postupnosť ďalších krokov pri plnení PRO a systém monitorovania plnenia programu.

1 ANALÝZA PROSTREDIA OBCE

Analýza prostredia obce má za cieľ identifikovať a charakterizovať faktory z externého a interného prostredia obce, ktoré rozhodujúcim spôsobom ovplyvňujú život občanov obce, plnenie ich potrieb a očakávaní a potenciálny rozvoj obce v hospodárskej, sociálnej, duchovnej či environmentálnej oblasti. Analýzu prostredia obce zameriame na faktory makroprostredia a mikroprostredia a syntézu analýz v podobe SWOT analýzy. Analýzy budú východiskom pre stanovenie strategických cieľov, realizačnej stratégie a programov na dosiahnutie cieľov.

1.1 História a základné charakteristiky obce

Obec Spišské Bystré je prvý krát zaevidovaná v roku 1294 ako Kubach, v rokoch 1907–1913 ako Hernádfalu, od roku 1920 Kubachy a od roku 1948 ako Spišské Bystré. Z poverenia štiavnických cisterciátov ju v 13. storočí dosídlil dedičný richtár Menhard. V roku 1787, kedy patrila spišskému biskupstvu, mala obec 147 domov a 1138 obyvateľov. Vývoj obyvateľstva v nasledujúcich desaťročiach a storočiach bol nasledovný:

- 1869 - 1478 obyvateľov,
- 1900 – 1668 obyvateľov,
- 1940 – 1579 obyvateľov,
- 1961 – 2082 obyvateľov,
- 2010 - 2386 obyvateľov.

Po rôznych otrasoch a reformačných snahách sa obec stala na dlhé roky prevažne katolíckou a slovenskou. Základné identifikačné údaje o obci sú v tabuľke 1.

Tab. 1 Základné identifikačné údaje obce Spišské Bystré

Názov obce	<i>Spišské Bystré</i>
Okres	<i>Poprad</i>
Kraj	<i>Prešovský</i>
Štát	<i>Slovenská republika</i>
Nadmorská výška (stred obce)	<i>673 m. n. m.</i>
Súradnice	<i>48°59'33"S 20°14'34"V</i>
Rozloha	<i>37,95 km² (3 795 ha)</i>
Obyvateľstvo	<i>2 425 (31.12.2014)</i>
Hustota obyvateľstva	<i>65,45 km⁻²</i>
Prvá písomná zmienka	<i>1294</i>
Pôvodný názov obce	<i>Kubachy (do roku 1948)</i>
Starosta obce	<i>Mgr. Marián Luha</i>
Adresa obecného úradu	<i>Michalská 394, 059 18 Spišské Bystré</i>
E-mailová adresa	<i>sp.bystre@stonline.sk</i>

Obec leží v priekopovej prepadline horného Hornádu. Okrem rieky Hornád pretekajú obcou potoky Bystrá a Kubašok. Na južnej strane obklopujú obec Národný park Slovenský raj a Národný park Nízke Tatry, na severnej strane sa nachádza pohorie Kozích chrbtov. Územie chotára je v nadmorskej výške od 630 do 1335 metrov. Z celkovej rozlohy katastra predstavujú najväčší podiel (cca 32%) lesy a poľnohospodárska pôda (cca 25%).

Osídlenie je charakteristické hustou „geometrickou“ zástavbou. V staršej časti je zástavba zväčša na dlhších a užších parcelách, v novej časti je proporcionálna parciel

vyváženejšia. Ulice sú vedené prevažne severo-južným smerom okolo centrálnej časti. Dominuje v nej historická budova rímskokatolíckeho kostola sv. Michala, upravená po roku 1706 v gotickom slohu, ktorá bola po veľkom požiari v septembri 1916 rozšírená a prestavaná v slohu neogotickom. Druhou historickou budovou v centre obce je budova bývalej školy, v ktorej sa po dlhé desaťročia vychovávali mladí ľudia z obce (a tiež obcí blízkych) v duchu tradícií a hodnôt, ktoré sú v súčasnosti definované aj v Preambule Ústavy Slovenskej republiky.

Ľudské zdroje sú najdôležitejšími zdrojmi obce. Základné údaje o obyvateľstve obce sú v tabuľke 2.

Tabuľka 2 Štruktúra obyvateľov obce

Ukazovateľ	Spolu	Muži	Ženy	%
Počet obyvateľov k 31.12.2014	2 425	1 234	1 191	100,0
Predproduktívny vek	507	274	233	20,9
Produktívny vek	1 537	822	715	63,4
Poproduktívny vek	381	138	243	15,7

Za ostatných 10 rokov poklesol počet obyvateľov v predproduktívnom veku o 70 a ich podiel z 24,3% z celkového počtu na 20,9%, čo je len potvrdenie nepriaznivého demografického vývoja v celoslovenskom meradle. Taktiež poklesol počet obyvateľov v poproduktívnom veku o 25 a ich podiel zo 17,1% na 15,7%. Narástol počet obyvateľov v produktívnom veku o 150 a ich podiel z 58,3% na 63,4%.

Z celkového počtu obyvateľov je prevažná väčšina (90,35%) slovenskej národnosti, rómske etnikum predstavuje 9,57% (nárast podielu za ostatných 10 rokov o 1,17%) z celkového počtu obyvateľov a 0,08% obyvateľov má národnosť českú.

Väčšina obyvateľov obce býva v rodinných domoch. V obci je postavených 759 rodinných domov, z toho 39 (t.j. 5,1%) je neobývaných. V ukazovateli „domový fond“ došlo za ostatných 10 rokov k veľmi priaznivému vývoju (nárastu až o cca 30%).

Miera nezamestnanosti obyvateľov obce je na úrovni celoslovenského priemeru (cca 12%).

1.2 Analýza externého prostredia

Rozhodujúcimi faktormi externého prostredia sú sociálne, technické, ekonomické, environmentálne a politické faktory prostredia, ktoré obec nemôže (alebo len veľmi minimálne môže) ovplyvniť, musí ich však monitorovať a na ich vývoj primerane reagovať.

Zo **sociálnych** faktorov sú to predovšetkým:

- demografické faktory – veľmi zlý demografický vývoj (nielen) na Slovensku a z toho plynúce zhoršovanie štruktúry obyvateľstva, vr. obyvateľstva susedných obcí, pokles priemernej vzdelanostnej úrovne mladých ľudí, „starnutie“ obyvateľstva
- kultúrne faktory – kultúra ako cenné dedičstvo, zahrňujúce tradície, zvyky, jazyk, náboženstvo, umenie a pod. sa dostáva pod silné globalizačné tlaky
- charakter práce – objavujú sa (staro-)nové prvky ako práca vo vzdialených regiónoch, migrácia obyvateľstva, práca na viac pracovných úväzkov, vysoký podiel práce žien, budovanie kariéry u žien a pod.
- vysoká nezamestnanosť – dopad na zručnosť ľudí, príp. aj na odvykanie od práce
- charakter spotreby – čoraz väčší dôraz na konzumný štýl života

Z **technologických** faktorov, ktoré pôsobia aj na život v obci sú to predovšetkým:

- rýchle tempo technických a technologických zmien, inovácie vyšších radov na báze najnovších výskumov
- dynamický rozvoj informačných technológií, ktorým sa odstraňujú priestorové a časové bariéry, ale aj znižuje podiel osobnej komunikácie

Z **ekonomických** faktorov sú to predovšetkým:

- zmeny v príjmoch a výdavkoch obyvateľstva s dopadom na nákupné správanie a štruktúru spotreby
- úroveň ekonomického rastu – previazaná s takými ekonomickými faktormi, ako sú vývoj úrokových mier, ceny energií, inflácia, nezamestnanosť a pod.
- politické rozhodnutia pri dotáciách z verejných zdrojov

Z **environmentálnych** faktorov musia obce a ich obyvatelia reagovať predovšetkým na:

- nedostatok prírodných surovín, potrebu znižovania surovinovej a energetickej náročnosti (najmä) neobnoviteľných zdrojov a udržanie kvality a zdrojov vody
- vysoký stupeň znečistenia životného prostredia škodlivinami a zvyšujúce sa tlaky na znižovanie znečistenia životného prostredia tuhým, kvapalným a plynným odpadom

Z **politických** faktorov sú to predovšetkým:

- zmeny v zákonoch v oblasti podnikania s dopadom na interesantnosť a rozsah podnikateľských aktivít obyvateľov (živnostníci, malé a stredné podnikanie), resp. „sivú“ ekonomiku
- zmeny v zákonoch dotýkajúcich sa kompetencií samospráv a podpory regionálneho rozvoja (Zákon č. 539/2008 Z.z., Zákon č. 309/2014, ...)
- environmentálna politika štátu a sprísňujúce sa environmentálne zákony a smernice
- zmeny v postavení a úlohách kontrolných orgánov (verejné obstarávanie, hygiena, úrad práce, kontrolné orgány EU)
- vznik záujmových skupín na ochranu verejného dobra (hnutie na ochranu spotrebiteľov, životného prostredia a pod.)
- presadzovanie (v celej EU azda mylných) teórií, že spoločenské problémy treba riešiť najmä právnymi faktormi (aj pri absencii etiky a morálky).

Z ďalších faktorov externého prostredia zohrávajú významnú úlohu ešte:

- externí **zákazníci** obce resp. ich očakávania s ohľadom na výkon samosprávy, príp. podnikateľské a turistické aktivity realizované v katastri obce
- vyjednávacía **sila dodávateľov**, najmä dodávateľov s nízkym stupňom konkurenčného prostredia
- priama **konkurencia** (iné obce), najmä v súperení o zdroje.

1.3 Analýza interného prostredia

V tejto kapitole sa zameriame popri identifikácii silných stránok hlavne na slabé stránky a kritické stavy:

1.3.1 Školstvo a vzdelávanie

- Dobre fungujúca Základná škola s materskou školou (ďalej ZŠ) s akcentom nielen na vzdelávací, ale aj výchovný rozmer
- Pri postupne rastúcom podiele rómskych žiakov predpokladané zhoršovanie merateľných výsledkov žiakov ZŠ
- Rezervy v marketingovom pôsobení, získavaní žiakov zo susedných obcí na vzdelávanie v ZŠ

- Rezervy v nadstavbovej časti – systémovom pôsobení ZŠ na poli kultúrnych a športových aktivít a záujmu o čítanie
- Absencia vzdelávania dospelých obyvateľov obce

1.3.2 Kultúra

- Systémovo fungujúce len dve kultúrne telesá (folklórny súbor Rovienka, chrámový zbor sv. Michala)
- Nárazovosť, nesystémovosť kultúrnych aktivít (až na kultúrny program P. Stašáka v lesnom amfiteátri a vianočný koncert chrámového spevokolu)
- Absencia kvalitnej odbornej výchovy dorastu ku kultúre (v rôznych oblastiach) a kultúrnosti
- Absencia dôstojného kultúrneho stánku pre vykonávanie kultúrnych programov, svadieb, karov a ďalších kultúrno-spoločenských aktivít

1.3.3 Telesná kultúra, šport a turistika

- Dobré fungovanie zjazdového lyžovania využitím aktivity podnikateľského subjektu v katastri obce
- Slabšia systémovosť v činnosti tradične najľudovejšieho športu – futbalu, vr. premeškanej príležitosti vybudovania dôstojného areálu
- Fungujúce turistické aktivity bez vyššie postavených cieľov (turistické naučné chodníky, oddychové zóny, cyklotrasy)
- Absencia možnosti pre vykonávanie (v minulosti tradičných a populárnych) zimných športov – korčuľovania a ľadového hokeja

1.3.4 Sociálne a zdravotnícke služby

- Dobré fungujúce základné zdravotnícke a farmaceutické služby
- Priemerne fungujúce základné sociálne služby (charita, terénna sociálna práca), bez podporných zdrojov EU a fungujúci Domov sociálnej starostlivosti
- Absencia denného stacionára pre seniorov
- Predpoklad zvýšeného rizika pri narastajúcom podiele neprispôsobivých občanov

1.3.5 Vodné zdroje, vodné toky

- Vodné zdroje (zatiaľ) v dostatočnom množstve a kvalite
- Znečistené vodné toky skládkami (a to nielen „integrovanými“ Rómami)
- Nedostatočné zabezpečenie pred záplavami, a to aj vplyvom nedostatočného zadržania vody v lesoch južne od obce a nedostatočnou ochranou pred vodami z polí

1.3.6 Odpadové vody, komunálny kvapalný odpad

- Zlá kapacitná bilancia pri prudkých dažďoch vplyvom nepovoleného napojenia dažďovej vody a pretekania vody z lesov a polí do odpadovej kanalizácie
- Havarijný stav niektorých odpadových potrubí vo viacerých častiach obce (najhoršie na Hviezdoslavovej ulici)
- Nekvalitné fungovanie ČOV
- Nevybudovaná, resp. nedobudovaná kanalizačná sieť v nových obytných lokalitách

1.3.7 Energetické hospodárstvo

- Zlý technický stav energetických ústrední
- Vysoká energetická náročnosť budov v správe obce
- Vysoká energetická náročnosť a nedostatočná kvalita vykurovania v chráme sv. Michala
- Energetická náročnosť verejného osvetlenia

1.3.8 Odpadové hospodárstvo

- Zlepšovanie povedomia na separovaný zber tuhého odpadu
- Absencia systémového riešenia organického odpadu
- Čierne skládky

1.3.9 Doprava, cestné komunikácie

- Pravidelné poškodzovanie obecných komunikácií podnikateľskými subjektmi – negatívna externalita
- Zlý technický stav niektorých obecných komunikácií; v každom období stav blízky havarijnému v niektorej časti obce, najmä vplyvom poškodenia ťažkou technikou podnikateľských subjektov
- Absencia chodníkov pre chodcov vo viacerých častiach obce (najmä chodník Kamenec – zastávka SAD)

1.3.10 Technická infraštruktúra

- Dobrý vývoj individuálnej bytovej výstavby
- Rozsahovo relatívne dobrá infraštruktúra základných predajných služieb bez systémovejšieho usporiadania
- Potreba opráv prakticky všetkých obecných budov (najhoršia situácia – telocvičňa, Dom smútku, „starý“ kultúrny dom)
- Zlý technický stav niektorých zariadení v kuchyni ZŠ
- Nevyužitie priestory „starého“ kultúrneho domu – sály

1.3.11 Ochrana majetku, verejného poriadku a verejného záujmu

- Absencia systémového interného dokumentu o poskytovaní a nakladaní s príspevkami obce rôznymi organizáciami
- Historicky dobrá činnosť a výsledky v oblasti požiarnej ochrany
- Rezervy v oblasti povinného zverejňovania informácií
- Aktuálnosť (neaktuálnosť) a účinnosť VZN

1.3.12 Marketing, budovanie imidžu

- Absencia uceleného strednodobého marketingového plánu a ročných vykonávacích marketingových plánov
- Nesystémovosť marketingových aktivít

1.4 SWOT analýza

V tejto kapitole načrtávame syntézu rozhodujúcich faktorov z interného prostredia obce, ktoré sú jej silnou, resp. slabou stránkou a niektorých faktorov z externého prostredia obce, ktoré sa javia ako príležitosti, resp. ohrozenia obce. Faktory

uvedené v tabuľkách 3 a 4 do podoby SWOT analýzy nevychádzajú len z „pocitovej“ analýzy spracovateľov, ale aj z prieskumov medzi obyvateľmi obce.

Tab. 3 Silné a slabé stránky obce

Silné stránky	Váha	Známka	Konečná hodnota	Slabé stránky	Váha	Známka	Konečná hodnota
Faktor				Faktor			
Vlastná ZŠ s MŠ – vých.-vzdel. proces	0,10	4	0,40	Demografický vývoj	0,10	4	0,40
Dve funkčné kultúrne telesá	0,05	3	0,15	Systémovosť kultúrnych aktivít	0,05	4	0,20
Lyžiarsky areál a lyžiarsky šport	0,06	5	0,30	Absencia kultúr. stánku	0,12	5	0,60
Zdravotnícke a farmaceutické sl.	0,08	5	0,40	Systémovosť šport. činnosti (futbal)	0,05	4	0,20
Nakladanie s tuhým odpadom	0,07	3	0,21	Podpora od podnikat. subjektov	0,08	4	0,32
Individuálna bytová výstavba	0,10	4	0,40	Disciplína a aktivita časti občanov	0,07	3	0,21
Potenciál občanov (odbornosť)	0,08	4	0,32	Stav odpadovej kanalizácie a ČOV	0,12	4	0,48
Imidž organizácií (združení)	0,04	3	0,12	Stav a náročnosť energet. zariadení	0,07	3	0,21
Funkčná samospráva	0,10	4	0,40	Riešenie organ. odpadu	0,06	4	0,24
Identita občanov („hrdosť“)	0,07	4	0,28	Stav obecných komunikácií	0,07	4	0,28
Poskytované obch. služby v obci	0,07	3	0,21	Technický stav obec. budov a zar.	0,07	3	0,21
Prepojenie obec - farnosť	0,09	3	0,27	Úroveň vybranej legislat. činnosti	0,06	3	0,18
Prírodné prostredie - okolie	0,09	4	0,36	Absencia strateg. rozvoj. plánov	0,08	3	0,24
Celkom	1,00	x	3,82	Celkom	1,00	x	3,77

Tab. 4 Príležitosti a hrozby obce

Príležitosti	Váha	Známka	Konečná hodnota	Hrozby (riziká)	Váha	Známka	Konečná hodnota
Faktor				Faktor			
Zdroje z EU, eurofondy	0,20	3	0,60	Pôdohospodársky stav v okolí (lesy)	0,12	4	0,48
Blízkosť okresného centra	0,15	4	0,60	Demografický vývoj v regióne	0,08	4	0,32
Demograf. vývoj v blízkom okolí	0,08	4	0,32	Atraktivita bývania mimo obec	0,14	2	0,48
Blízkosť dvoch národných parkov	0,15	5	0,75	Migrácia obyvateľstva	0,10	2	0,20
Blízkosť pracov. príležitostí	0,20	3	0,60	Pracovné príležitosti	0,20	3	0,60
Iné cudzie finančné zdroje	0,06	3	0,18	Legislatíva (SR, EU)	0,10	2	0,20
Rozvoj IT	0,09	4	0,36	Konkurencia iných obcí	0,12	3	0,36
Rodáci	0,07	2	0,14	Politikárčenie pri dotáciách	0,14	3	0,42
Celkom	1,00	x	3,55	Celkom	1,00	x	3,06

Z výsledkov strategickej syntézy vyplýva smerovanie indikátora pre určenie stratégie. Mierna prevaha silných stránok na slabými a príležitostí nad hrozbami smeruje vektor do ofenzívnej (SO) stratégie s možnosťou využiť všetky ponúkajúce sa príležitosti. Avšak vzhľadom na vysokú citlivosť faktorov a minimálne rozdiely, najmä v časti „SW“ je nutné aj nabádanie k určitej opatrnosti a nepreceňovaniu svojich síl, ba dokonca k silnejšiemu prikloneniu sa k stratégii spojenectva, kde sa potenciálnymi spojencami popri existujúcich partneroch (najmä pri získavaní finančných zdrojov), akými sú regionálna samospráva, štát a orgány EU javia najmä obce združené v rámci mikroregiónu a okresné mesto Poprad.

2 STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA OBCE

V tejto kapitole načrtávame víziu a poslanie obce a väzbu na strategický plán, strategické ciele a realizačnú stratégiu.

2.1 Vízia a poslanie obce

Strednodobý PRO obce nadväzuje na dlhodobú stratégiu národnú, program rozvoja VUC a má naplňať víziu a dlhodobé poslanie obce. Východiská čerpá v prísloví: *Premýšľaj o minulosti a budeš poznať budúcnosť*. Blízka i vzdialenejšia minulosť obce je neodmysliteľne spätá s kresťanskými hodnotami a s rodinou, ako základnou zdravou stavebnou bunkou obecného spoločenstva, ako synonymom domova, pokoja a bezpečia. Nech je teda PRO plnením motta:

„Obec Spišské Bystré bude miestom, kde sa občania budú cítiť dobre a doma.“

Občania budú vtedy spokojní, vtedy sa budú cítiť dobre, keď budú mať v obci pocit bezpečia, rodinného zázemia, ochrany ich hodnôt, ich majetku, ich ochrany v núdzi a ťažkých chvíľach. Najväznejšia ochranná funkcia obce má byť smerovaná na dve najzraniteľnejšie skupiny obyvateľstva: najmladších ľudí v predškolskom a školskom veku a na starých a chorých ľudí.

Budúcnosť obce predstavuje najmladšia generácia. Preto prioritným cieľom strategického plánu obce musí byť trvalé a plynulé zvyšovanie kvality výchovy a vzdelávania v rodine a na Základnej škole s materskou školou, kvalitný všestranný duchovný, kultúrny a športový rozvoj detí a mládeže tak, aby škola a mimoškolské aktivity boli efektívnou nadstavbou rodinnej výchovy a vytvorili dobré predpoklady pre kvalitný osobnostný rozvoj mladých ľudí.

Komplexný a synergický proces rozvoja obce nech je chápaný v zmysle osvedčených kresťanských tradícií a hodnôt, bez v nedávnej minulosti často propagovaného, avšak v praxi celej Európy neosvedčeného multikulturalizmu, či iných krátkodobých „módnych“ prvkov. K všestrannému harmonickému rozvoju sa obec dopracuje vytvorením synergického efektu z kompetentnej, cieľavedomej práce starostu, poslancov Obecného zastupiteľstva, členov odborných komisií zastupiteľstva a všetkých občanov obce, najmä občanov zapojených do rôznych aktivít v rámci Dobrovoľného hasičského zboru, telovýchovných združení, Slovenského červeného kríža, kultúrnych, folklórnych či iných občianskych združení a klubov.

Osobitnú dôveru pri rozvoja obce bude vkladaná do úzkej spolupráce a koordinácie s činnosťou organizácie v obci najstaršej a najpočetnejšej – rímskokatolíckou cirkvou. Táto dôvera pramení z osvedčených dobrých historických skúseností. Obec mala od nepamäti postavené piliere prežitia na kresťanských hodnotách, ktoré nezlomil ani národnostný útlak rôzneho druhu, ani komunistická totalita. Mala ich postavené na tvorivej aktivite a tvrdej odbornej práci svojich občanov, ale aj na spoločenskej zodpovednosti, vzájomnej pomoci a tolerancii. Tieto osvedčené hodnoty, aj v duchu tvrdého biblického *Kto nechce pracovať, nech ani nejde*.“ (2 Sol., 7,8,10), budú strategickým mottom pri riadení obecných vecí verejných. Druhé strategické motto plánu vychádza z baťovského: *„Keď chcete vybudovať veľký podnik, vybudujte najskôr seba“*. PRO je smerovaný tak, aby podporoval strategické partnerstvá, ale tiež tak, aby využíval vnútorné zdroje, silné stránky obce a príležitostí, ktoré ponúka externé prostredie. Keď chceme vybudovať zdravú a prosperujúcu obec Spišské Bystré, všetci občania pracujme na strategických cieľoch hodných nasledovania. Nechcime byť odsúdení len na čakanie, ale aj na tvorenie budúcnosti v krásnom prostredí, ktoré nám okolitá príroda ponúka.

2.2 Strategické ciele a priority

Všestranný harmonický rozvoj obce chápeme ako **globálny cieľ** v súlade s koncepciou a zásadami trvalo udržateľného rozvoja. Strategické ciele obce orientujeme preto ako do oblastí duchovnej, sociálnej tak i materiálnej a environmentálnej sféry.

Vychádzajúc zo SWOT analýzy a reálnej dostupnosti zdrojov definujeme tieto štyri **špecifické** strategické ciele ako priority PRO:

1. Všestranný zdravý harmonický vývoj mládeže, rozvoj jej vedomostí, zručností a kompetentnosti v duchu etických a morálnych zásad, v rámci dimenzie kultúrnosti pokladáme za rozhodujúci cieľ ako predpoklad budúceho rozvoja obce, jej rodín ako základných stavebných buniek obce i ako predpoklad uplatnenia občanov obce na trhu práce.
2. Primárnym cieľom v oblasti ochrany životného prostredia a uchovania prírodného dedičstva je komplexné systémové riešenie vodohospodárskej problematiky a v prvom rade problematiky tekutého odpadu, odpadovej kanalizácie a ČOV.
3. V oblasti budovania technickej infraštruktúry pokladáme za prioritný strategický cieľ vybudovanie dôstojného kultúrneho stánku – kultúrneho domu, ako technickej základne pre rozvoj kultúrnosti občanov a organizovanie kultúrnych a spoločenských aktivít (divadelné predstavenia, svadby, kary, stužkové slávnosti, plesy a pod.)
4. Danosti prírodného prostredia obce budú vnímané ako príležitosť pre rozvoj obce v oblasti turizmu a cestovného ruchu

3 AKČNÝ PROGRAM NA SPLNENIE CIEĽOV

Na zabezpečenie realizácie týchto rozhodujúcich strategických priorít a cieľov je v tejto kapitole spracovaný program aktivít a opatrení. Ich postupnou realizáciou sa využitím príležitostí a efektívnym využívaním zdrojov odstráni havarijný stav v niektorých oblastiach, resp. minimalizujú nedostatky načrtnuté v kapitole 1.3. Zároveň sa vytvoria predpoklady pre systémový rozvoj vo viacerých oblastiach.

Program je spracovaný v rovnakej štruktúre, ako je analýza interného prostredia (kapitola 1.3)

3.1 Školstvo a vzdelávanie

- a) Výchovno-vzdelávací program na ZŠ orientovať a posilňovať s ohľadom na ďalšie uplatnenie absolventov školy (potreby spoločnosti a trhu práce), na vedomosti v oblasti prírodných vied, informatiky a jazykovej vybavenosti, pri nezanedbávaní výchovnej stránky procesu a rozvoja tvorivého myslenia detí
- b) V rámci voľnočasových aktivít posilniť systémovosť a odbornosť, ako aj rozšírenie ponuky kultúrnych (spoločenský tanec, hra na hudobných nástrojoch, zborový spev,...) a športových aktivít, najmä športov, ktoré majú v obci tradíciu
- c) Aktívnejšie marketingovo pôsobiť na zlepšovanie štruktúry žiakov pritiahnutím žiakov s dobrým potenciálom aj z iných obcí nášho mikroregiónu
- d) Rozvinúť aktivity vzdelávania a rozvoja zručností dospelých občanov obce (IT, tradičné remeslá, interiérový a záhradný dizajn a pod.)

3.2 Kultúra

- a) Zvýšiť systémovosť a kvalitu činnosti jestvujúcich kultúrnych súborov a využiť výstupy ich činnosti na prezentáciu nielen v rámci kultúrnych podujatí v obci, ale aj na vonkajšiu prezentáciu a publicitu obce, príp. cezhraničnú spoluprácu
- b) Zaktivizovať (resp. obnoviť) vytvorenie ďalších kultúrnych súborov (dramatického, hudobného,...), ktoré budú pracovať na amatérskej ale kvalitnej systémovej báze
- c) Zaviesť program kultúrnych aktivít ako ucelený systém tradičných akcií v priebehu celého kalendárneho roka, previazaných najmä na kresťanské sviatky, starodávne ľudové tradície a významné dni obce (odpušková slávnosť a pod.).

3.3 Telesná kultúra, šport a turistika

- a) Podporovať rozvoj futbalu v obci za predpokladu, že bude zabezpečený systémový prístup, počnúc starostlivosťou o žiakov tak, aby bola splnená podmienka športového vyžitia predovšetkým mladých ľudí najmä z radov obyvateľov obce
- b) Vyriešiť problematiku priestorov futbalového ihriska a potrebnej sprievodnej infraštruktúry
- c) Postupne budovať infraštruktúru (náučné chodníky, oddychové zóny,...) pre zvýšenie úrovne turistiky a cykloturistiky, príp. agroturistiky, a to aj ako súčasť sofistikovanejšieho prístupu k rozvoju cestovného ruchu
- d) Doplniť možnosti športovania najmä mladej generácie o korčuliarske športy.

3. 4 Sociálne a zdravotnícke služby

- a) Viest' permanentne mladých ľudí k sociálnemu cíteniu, k úcte voči starším, chorým a imobilným občanom
- b) Pripraviť podmienky pre vybudovanie denného stacionára pre seniorov
- c) Zvýšiť účinnosť (najmä terénnej) sociálnej práce s podporou fondov EU

3. 5 Vodné zdroje, vodné toky

- a) Riešiť s podnikateľskými subjektmi vo sfére pôdohospodárstva a lesného hospodárstva možnosti zadržania vody pred nárazovými prívalmi
- b) Zaviesť prísnu kontrolu znečisťovania vodných tokov (najmä) anorganickým odpadom; permanentne čistiť vodné toky aj v rámci aktivačných prác nezamestnaných občanov
- c) Vybudovať (dobudovať) vodovod v novovzniknutej IBV

3.6 Odpadové splaškové vody, kanalizácia a ČOV

- a) Vyriešiť bilančnú kapacitnú nerovnováhu spôsobenú nepovoleným napojením odpadovej dažďovej vody a vody z lesov a polí do kanalizácie na komunálny tekutý odpad
- b) Ako havarijný stav riešiť silno poškodenú kanalizáciu vo vybraných lokalitách obce
- c) Komplexne riešiť zvýšenie účinnosti ČOV, vrátane správneho odvádzania dažďovej vody
- d) Vybudovať kanalizáciu v novovzniknutej IBV
- e) Dobudovať kanalizačnú sieť v miestach, kde táto absentuje

3. 7 Energetické hospodárstvo

- a) V rámci racionálnej investičnej návratnosti postupne rekonštruovať elektrické ústredne a verejné osvetlenie obce
- b) Podporiť rekonštrukciu energeticky náročného a málo účinného vykurovania v chráme sv. Michala
- c) Znížiť energetickú náročnosť budov vo vlastníctve obce
- d) Vybudovať verejné osvetlenie v nových lokalitách IBV

3. 8 Odpadové hospodárstvo

- a) Sprísniť kontrolu a represie voči znečisťovateľom životného prostredia divokými skládkami
- b) Pripraviť (recyklačný) program na systémové riešenie organického komunálneho odpadu
- c) V rámci vybraných predmetov posilňovať ekologické povedomie a odborné poznatky žiakov ZŠ

3. 9 Doprava, cestné komunikácie

- a) Riešiť vzájomne výhodne vysporiadanie znečisťovania a poškodzovania obecných komunikácií podnikateľskými subjektmi (internalizácia externality podľa zásady „znečisťovateľ platí“)
- b) Vypracovať štvorročný program postupného zabezpečenia chodníkov pre chodcov vo všetkých relevantných častiach obce a tento program systematicky realizovať
- c) Realizovať výstavbu okružnej križovatky ciest III/067016 a III/067017
- d) Realizovať výstavbu cestných komunikácií v novovzniknutej IBV

- e) Každoročne zahrnúť do rozpočtu a nadväzne realizovať rekonštrukciu najviac poškodených úsekov obecných komunikácií
- f) Realizovať rekonštrukciu, resp. výstavbu zastávok autobusovej dopravy

3. 10 Technická infraštruktúra

- a) Pravidelne vykonávať periodické prehliadky budov a zariadení v správe obce, systémovo riešiť ich údržbu a operatívne riešiť nábehy na havarijné stavy budov a zariadení. Na údržbu rezervovať v ročnom rozpočte primerané finančné zdroje.
- b) Pripraviť a realizovať ako strategickú investičnú prioritu projekt výstavby kultúrneho domu v areáli bývalej školy (materskej školy).
- c) Rekonštrukciou „starého“ kultúrneho domu vytvoriť podmienky pre jeho využitie na kultúrno – spoločenskú a športovú činnosť, príp. na obchodné služby.

3. 11 Ochrana majetku, verejného poriadku a verejného záujmu

- a) Vypracovať právny rámec pre pridelovanie príspevkov rôznym organizáciám a združeniam a nakladanie s nimi
- b) Vypracovať prehľad prijatých aktuálnych VZN, zefektívniť ich kontrolu a účinnosť a permanentne aktualizovať VZN s ohľadom na aktuálne potreby obce
- c) Budovať povedomie k ochrane majetku, podporovať výcvik obyvateľov k ochrane pred požiarnym nebezpečenstvom

3. 12 Marketing, budovanie imidžu

- a) Marketingový plán rozvoja obce postaviť na takých pilieroch jedinečnosti, akými sú „Dedičstvo otcov“ a dva národné parky v katastri obce
- b) Využitím relevantných nástrojov marketingového inštrumentária budovať imidž obce a vyváženú prezentáciu navonok i dovnútra obce. Využiť na to aj publikácie s akcentom na marketingové prínosy.

4 MANAŽOVANIE AKČNÉHO PROGRAMU

Program vecných a funkčných aktivít (kapitola 3) bude východiskovým dokumentom pre stavbu ročných vykonávacích plánov. Za ich prípravu, schválenie a realizáciu a kontrolovanie bude zodpovedný starosta obce a Obecné zastupiteľstvo. Gestorskou komisiou pre vypracovanie plánov a kontrolovanie ich plnenia bude komisia pre rozvoj a plánovanie, gestorskými komisiami pre realizáciu v jednotlivých oblastiach budú tieto komisie OZ:

- Komisia pre kultúru a vzdelávanie: programy 3.1 až 3.3
- Komisia pre životné prostredie a výstavbu: programy 3.5 až 3.10
- Komisia pre ochranu verejného poriadku a záujmu: programy 3.4, 3.11
- Komisia pre rozvoj a plánovanie: program 3.12 a finančné riadenie.

Návrh časového harmonogramu realizácie jednotlivých bodov plánu je v tab. 5.

Tab. 5 Časový plán realizácie navrhovaných opatrení

Oblasť	Aktivita	2015	2016	2017	2018
3. 1 Školstvo a vzdelávanie	a	x	x	x	x
	b	x	x	x	x
	c	x	x	x	x
	d		x	x	x
3. 2 Kultúra	a	x	x	x	x
	b	x	x	x	x
	c	x	x	x	x
3. 3 Telesná kultúra, šport a turistika	a	x	x	x	x
	b		x	x	x
	c		x	x	x
	d		x	x	x
3. 4 Sociálne a zdravotnícke služby	a	x	x	x	x
	b				x
	c		x	x	x
3. 5 Vodné zdroje, vodné toky	a	x	x	x	x
	b	x	x	x	x
	c			x	x
3. 6 Odpadové splaškové vody, kanalizácia a ČOV	a	x	x	x	x
	b	x	x	x	x
	c	x	x	x	x
	d		x	x	x
	e			x	x
3. 7 Energetické hospodárstvo	a	x	x	x	x
	b	x			
	c		x	x	x
	d			x	x
3. 8 Odpadové hospodárstvo	a	x	x	x	x
	b		x	x	x
	c	x	x	x	x
3. 9 Doprava, cestné komunikácie	a	x	x	x	x
	b	x	x	x	x
	c			x	
	d		x	x	x

	e	x	x	x	x
	f		x	x	x
3. 10 Technická infraštruktúra	a	x	x	x	x
	b	x	x	x	x
	c		x	x	x
3. 11 Legislatíva, ochrana	a	x	x	x	x
	b	x	x	x	x
	c	x	x	x	x
3. 12 Marketing, budovanie imidžu	a	x	x	x	x
	b	x	x	x	x

5 FINANČNÝ PLÁN

V kap. 5 je spracovaný orientačný finančný plán vyššie uvedených programových aktivít na sledované obdobie rokov 2015 až 2018.

5.1 Potreba finančných zdrojov

Plánovaná potreba finančných zdrojov (v tis. €) je v tabuľke 6.

Tab. 6 Plánované finančné zdroje na jednotlivé roky a aktivity

Oblasť	Aktivita	2015	2016	2017	2018	Spolu
3.1	a	5	5	5	5	20
	b	2	5	6	7	20
	c	0	0	0	0	0
	d		3	3	4	10
3.2	a	3	3	4	5	15
	b	2	2	2	2	8
	c	3	3	4	4	14
3.3	a	10	10	11	12	43
	b			15	15	30
	c		2	2	4	8
	d		20	30	30	80
3.4	a	0	0	0	0	0
	b				4	4
	c		3	3	4	10
3.5	a		2	4	4	10
	b	2	2	3	3	10
	c			20	20	40
3.6	a	4	4	4	4	16
	b	100	100	100	100	400
	c	5	15	15	5	40
	d		40	40	40	120
	e			20	20	40
3.7	a	130	1	1	1	133
	b	6				6
	c		200	200	100	500
	d			5	5	10
3.8	a	0	0	0	0	0
	b		2	2	2	6
	c			1	1	2
3.9	a	0	0	0	0	0
	b	1	30	25	24	80
	c		10	90	80	180
	d		20	30	30	80
	e	19	19	20	8	66
	f		25	10	10	45
3.10	a	7	7	7	7	28
	b	10	250	400	10	670
	c	5	10	10	5	30

3.11	a	0	0	0	0	0
	b	0	0	0	0	0
	c	5	5	5	5	20
3.12	a	0	0	0	0	0
	b	4	4	4	4	16
Celkom		328	802	1 096	584	2 810

5.2 Plánované zdroje financovania

Predpokladané zdroje financovania plánovaných aktivít sú v tabuľke 7. Ich navrhovaná štruktúra je zároveň načrtnutím úloh pre manažment obce.

Tab. 7 Zdroje financovania plánovaných aktivít na roky 2015-2018

Oblasť/ Aktivita	Potreba finančných zdrojov (€)	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	
		Spolu	Fondy EU	Národné verejné zdroje					
				Spolu	ŠR	Region	Miestne		
3.1	a	20	20	18	2			2	
	b	20	20		20	20			
	c	0							
	d	10	10	9,5	0,5			0,5	
3.2	a	15	15	15					
	b	8	7		7			7	1
	c	14	12	4	8		4	4	2
3.3	a	43	41	16	25			25	2
	b	30	30		30			30	
	c	8	8	5	3	2		1	
	d	80	80	76	4			4	
3.4	a	0							
	b	4	4	3	1			1	
	c	10	10	9,5	0,5			0,5	
3.5	a	10	5		5			5	5
	b	10	10	6	4		2	2	
	c	40	40		40	30		10	
3.6	a	16	8		8		4	4	8
	b	400	400	380	20			20	
	c	40	40	30	10			10	
	d	120	120		120	100		20	
	e	40	40	30	10			10	
3.7	a	133	133	20	113			113	
	b	6	6		6			6	
	c	500	500	475	25			25	
	d	10	10		10	8		2	
3.8	a	0							
	b	6	6		6			6	
	c	2	2	1,5	0,5			0,5	
3.9	a	0							
	b	80	80		80		75	5	

	c	180	180	115	65		60	5	
	d	80	80	70	10			10	
	e	66	65		65		55	10	1
	f	45	45	40	5			5	
3.10	a	28	28		28	13		15	
	b	670	670	500	170			170	
	c	30	30		30		15	15	
3.11	a	0							
	b	0							
	c	20	20		20	10		10	
3.12	a	0							
	b	16	16		16		8	8	
Celkom		2 810	2 791	1 823,5	967,5	183	223	561,5	19

ZÁVER

Plán rozvoja obce Spišské Bystré je strednodobý plán na roky 2015 až 2018. Jeho účinné plnenie je podmienené splnením základných predpokladov, najmä spresnením a konkretizáciou v ročných vykonávacích plánoch na základe hodnotenia zmien v prostredí a aktualizovaných potrieb a očakávaní občanov, permanentnou systematickou prácou pri získavaní zdrojov (a partnerstiev) a vtiahnutí čo najširšieho spektra občanov a organizácií do jeho plnenia.

Za plnenie PRO zodpovedá starosta obce a Obecné zastupiteľstvo (OZ) v Spišskom Bystrom. Za konkretizáciu úloh na splnenie plánu a monitorovanie ich plnenia zodpovedá starosta obce a komisia OZ pre rozvoj a plánovanie v spolupráci s ostatnými komisiami OZ. Priebežné monitorovanie plnenia plánu sa bude vykonávať minimálne jedenkrát za polrok, hodnotenie v ročnej periodicite (na začiatku nasledujúceho roka) prostredníctvom merateľných ukazovateľov.